

SIMON
ROZENDAAL

Somber over de toekomst? Kijk eens omlaag!

Vooruitgang is een Echternachse processie. Paar stappen voorwaarts, even terug, maar daarna weer vooruit. Uiteindelijk kom je er. Over een langer tijdvak, een eeuw of zo, is de vooruitgang onmiskenbaar, maar er zijn perioden dat werkelijk alles lijkt tegen te zitten.

Momenteel is zo'n fase. In Oekraïne werkt de tijd in het voordeel van Poetin. Het meest positieve scenario is dat Oekraïne bij de NAVO of Europese Unie komt, maar zijn oostelijk grondgebied en de Krim moet afstaan. Kwaadaardigheid en agressie worden beloond.

Waar dit weekblad al meer dan twintig jaar geleden voor waarschuwde, de mislukking van de multiculturele samenleving, tekent zich steeds duidelijker af. Wie zoals ondergetekende in een multiculturele wijk woont, was al gewend aan auto's met Turkse vlaggen die zich bij bruiloften en voetbalwinst in Istanbul niet aan de verkeersregels houden, maar moet nu ook Palestijnse vlaggen voor lief nemen.

Onze jeugd verdomt. Tieners kunnen minder goed rekenen en lezen dan in bijna alle andere Europese landen. Dat heeft ook te maken met integratie, zei Andreas Schleicher van de OESO in *Trouw*. In andere landen geven ze kinderen van immigranten extra aandacht op school. 'Het Nederlandse systeem is meer kleurenblind, en dat pakt minder goed uit.'

De ellende tussen Israël en Palestina zet door. Als gevolg daarvan neemt het antisemitisme bij ons toe. Steeds vaker zullen opgeschoten Nederlandse jongeren roepen: 'Dood aan de Joden.'

De CO₂-uitstoot in Europa daalt verder, maar elders stijgt die. Bovendien worden de aanwijzingen sterker dat de stijging van de zeespiegel – die tot voor kort met een constante snelheid steeg – versnelt. Niet goed.

De journalistieke biodiversiteit neemt af. *NRC*, *de Volkskrant* en *Trouw* kropen de afgelopen decennia naar elkaar toe. *Trouw*-columnist Sylvain Ephimenco wees er onlangs op dat deze 'kwaliteitskranten' absurd veel ruimte geven aan Leo Lucassen, de hoogleraar die al twintig jaar beweert dat immigratie een zegen is. Ook in hun pro-Palestijnse berichtgeving zijn deze drie koeke één zang.

Maar – elk nadeel heft z'n voordeel – dit is goed nieuws voor *EW* (en *De Telegraaf*). Wie diepgaande en neutrale informatie over het conflict tussen Israël en Hamas zoekt, kan niet meer om dit weekblad heen.

En nu we toch optimistisch bezig zijn: herinnert u zich nog dat vrolijke liedje van Ramses Shaffy uit 1966? 'Hoog Sammy, kijk omhoog Sammy.' Met als moraal dat wanneer je het even niet ziet zitten, je naar de blauwe hemel en stralende zon moet kijken. Daar zou ik een variant op willen voorstellen. Wordt het u allemaal te machtig in het ondermaanse, dreigt somberheid over de Echternachse achteruitgang u te overweldigen, kijk dan eens omlaag!

Ziet u daar al die vlekken op het trottoir? Ze lijken op stukjes uitgespuugde kauwgom, oftewel verloederding, maar ze zijn hoopvolle signalen dat er soms ook het een en ander de goede kant op gaat, voorwaarts in plaats van achteruit. Als u door de knieën gaat, ziet u een mozaïek van vlekken: donker in het midden, wit aan de buitenkant. Het zijn korstmossen. Dat is al iets om vrolijk van te worden, want een korstmos is een alliantie tussen een schimmel en een alg. Twee totaal verschillende levensvormen die samenwerken. Als dat mogelijk is, zou het op termijn met Joden en Arabieren toch ook moeten lukken, denk je.

Er is nog iets vrolijkmakends aan die vlekken op de stoep. Hier tekent zich een onvermoede natuurpracht af. 'Verborgen biodiversiteit', zo wordt het genoemd bij de Leidse Hortus Botanicus waar Tim Claerhout op deze prachtige levensvormen promoveert. Er zijn – zo lees ik op de onvolprezen website *Nature Today* – dambordjes, purperschaaltjes, muurschotelkorsten en nog veel meer.

Klap op de vuurpijl: ze tonen dat de lucht weer schoon is. Vijftig jaar geleden waren er geen kauwgomachtige vlekken op de stoepen. Geen dambordjes, geen purperschaaltjes, geen muurschotelkorsten, noppes, *nada*, *niente*. De lucht was te vervuild, vooral met zwaveldioxide. Er is dus hoop, waarde lezers.

Kop omlaag en moedig voorwaarts!

EW

Als schimmels en algen samenwerken, moet het met Joden en Arabieren toch ook lukken